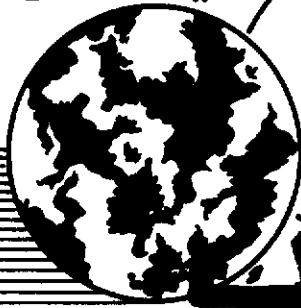

دنیا

پس از

مرگ

ناصر مکارم شیرازی

افسانه است یا واقعیت

گفته‌یم سرگذشت اصحاب کهف (خفتگان شهر افسوس) یک واقعیت تاریخی است که اسناد آن در تواریخ شرق و غرب موجود است . اکنون به بررسی مسأله از جنبه های علمی روز توجه کنید

هزار لیتر آب لازم است که ذخیره کردن آن در خود بدن معنی ندارد .

ثالثاً - اگر از همه اینها صرف نظر کنیم باز این اشکال پیش می‌آید که مانند بزی در شرایط یکتو احت برای چنان مدت طولانی به ارگانیزم آن صده می‌زند و ضایعات فراوانی بارخواهد آورد .

* * *

این ایرادها ممکن است در آغاز بن بستها و موانع غیرقابل عبوری برسرده این مسأله مجسم کند ، درحالی که چنین نیست زیرا :

اولاً - مسأله عمر دراز مدت - چند صد سال و حتی بیش از هزار سال - یک مسأله غیرعلمی نیست ، چه اینکه می‌دانیم طول عمر هیچ موجود زنده‌ای - از نظر علمی - میزان ثابت و معینی ندارد که باfra -

درمورد خواب طولانی خفتگان شهر افسوس (اصحاب کهف) که سالیان درازی بطول انجماید ممکن است افرادی تردید کنند و آنرا با موانع علمی سازگار ندانند ، ولذا آنرا در دیده اسطوره ها و افسانه ها فرض کنند زیرا :

اولاً چنین عمر طولانی چند صد ساله برای افراد بیدار بعید است تاچه رسیده افراد خواب ، ثانیاً - اگر قبول کنیم که در بیداری چنین عمری امکان پذیر است برای کسیکه در خواب باشد مسلماً امکان ندارد زیرا مشکل غذا و آب پیش می‌آید که چگونه ممکن است انسانی در چنان مدتی بدون غذا و آب زنده بماند ، و اگر برای هر روز فرضآ یک کیلو غذا و معادل یک لیتر آب در نظر بگیریم برای عمر اصحاب کهف ، بیش از یکصد تن غذا ، و یکصد -

نیست ، زیرا مصرف غذای بدن به هنگام خوابهای عادی کمی ازحال بیداری کمتر است و روی هم رفته برای سالهای متعدد بسیار زیاد خواهد بود ، ولی باید توجه داشت که خوابهایی در جهان طبیعت وجود دارد که مصرف غذای بدن در آنها بسیار ناقیز است .

زمستان خوابی :

بسیاری از جانداران هستند که در سرتاسر زمستان درخواب فرومی رووند و باصطلاح «زمستان خوابی» دارند .

در این نوع خوابها فعالیتهای حیاتی تقریباً متوقف می گردد ، و تنها شعله بسیار ضعیفی از آن روشن است ، «قلب» تقریباً از ضربان می افتد ، و یا به تعبیر صحیحتر ضربان آن بقدرتی خفیف می شود که آبدآ قابل احساس نیست ، در این گونه موارد بدن را می توان به کوره های عظیمی تشییه کرد که به هنگام خاموش کردن آنها «شمعکی» از آن درحال اشتعال است . واضح است که مقدار خوراکی را که آن کوره در یک روز از مواد غذی (مثل) می طبلد تا شعله های عظیم خود را به آسمان بفرستد ممکن است خوراکدها یا صدها سال آن درحال اشتعال شمعک بسیار کوچک باشد (البته این بستگی به شعله های عظیم حال بیداری کوره ، و حال شمعک آن دارد) .

دانشمندان در مورد زمستان خوابی بعضی از جانداران چنین می گویند :

«اگر و زغی را که در حال زمستان خوابی است از جایش بیرون آوریم ، بنظر مرده می رسد ،

رسیدن آن ، مرگ ، حتمی باشد .
به عبارت دیگر درست است که نیروهای جسمی انسان هرچه باشد بالاخره محدود و پایان پذیراست ، اما این سخن به آن معنی نیست که بدن یک انسان یا موجود زنده دیگر توانایی زیست بیشتر از مقدار عادی را ندارد ، و مثلاً همانطور که در طبیعت هنگامی که آب به یکصد درجه حرارت رسید می جوشد و در درجه صفرینخ می زند ، انسان هم به یکصدیا یکصد و پنجاه سال که رسید قلب او متوقف گردد و مرگ او فرارسد .

بلکه میزان طول عمر موجودات زنده بستگی زیادی با وضع زندگی و شرایط خاص آن دارد ، و با تغییر آن کاملاً تغییر پذیراست . گواه زنده این سخن این است که از یک طرف می بینیم هیچیک از دانشمندان جهان میزان معنی برای عمر انسان کشف نکرده اند ، و از سوی دیگر توانسته اند در آزمایشگاهها گاهی طول عمر بعضی از موجودات زنده را به دو ، یا چند برابر ، و گاهی به ۱۲ برابر و بیشتر برسانند ، و حتی امروزبه ما امیدواری می دهند که در آینده با پیداشدن «روشهای نوین عملی» عمر انسان نیز به چندین برابر فلی افزایش خواهد یافت . این درباره اصل مسئله طول عمر (بطور خلاصه)

ثانیاً — در مورد آب و غذا در این خواب طولانی اگر خواب عادی و معمولی باشد ، می توان حق را به ابراد کننده داد که این موضوع با اصول علمی سازگار نیست ، زیرا مصرف غذای بدن به هنگام خوابهای عادی کمی ازحال بیداری کمتر است و روی این موضوع با اصول علمی سازگار

اکسیژن ، و نیازشان به این ماده حیاتی بقدری زیاد است که اگر چند دقیقه از آن محروم بمانند ضایع می شوند .

حالا چطور ممکن است جتاب مرتاپس هندی کمبود اکسیژن را مثلا برای مدتی در حدود بیکهفته تحمل کند ؟

پاسخ این سوال با توجه به توضیحی که دادیم چندان مشکل نیست . در این مدت فعالیت حیاتی بدن مرتاپس نقریبا متوقف می گردد . بنابراین نیاز سلوها به اکسیژن و مصرف آن فوق العاده تقلیل می یابد ، بطوری که در این مدت همان هوای محفظه تابوت برای تغذیه یکهفته سلوهاست تن او کافی است .

منجمدم ساختن بدن انسان زنده :

در مورد منجمدم ساختن بدن جانداران و حتی بدن انسان برای طولانی ساختن عمر آنها ، امروز تئوریها و بعنهای فراوانی است که قسمی از آن جامه عمل به خود پوشیده است .

طبق این تئوریها ، ممکن است با قراردادن بدن انسان یا حیوانی در سرمای نیر صفر ، حیات وزندگی اورا متوقف ساخت . بدون اینکه واقعا بمیرد . و پس از مدتی که لازم باشد اورا در حرارت مناسبی قراردهند و دوباره به حال عادی باز گردد .

برای مسافرتها فضائی به کرات دور دست که احتمالاً اینها یاهزاران سال طول می کشد طرحهای پیشنهاد شده که یکی از آنها همین طرح است که

در ششهای آنها نیست . خربان قلبش چنان ضعیف است که نمی توان به آن پی برد ... در میان حیوانات خونسرد که زمستانخواهی دارند بسیاری از پروانه ها و حشرات و حلزونهای خاکی و خزندگان را می توان نام برد . بعضی از پستانداران (خونگرم) نیز زمستانخواهی دارند ، در دوران زمستانخواهی فعالیتهای حیاتی بسیار کند می شود و چربی ذخیره بدن آنها به تدریج مصرف می گردد » (۱) منظور این است که یک نوع خواب داریم که در آن نیاز بد غذا ، فوق العاده تقلیل پیدا می کند ؛ و فعالیتهای حیاتی نزدیک به صفر می دسد ، و اتفاقا همین موضوع کمک به جلوگیری از فرسودگی اعضا و طول عمر این گونه جانداران می کند . اصولا زمستانخواهی برای این حیوانات که احتمالاً قادر بر تحصیل غذای خود در زمستان نیستند فرصت بسیار گرانبهائی است .

نموفه دیگر : دفن مرتاپسان

در مورد مرتاپسان نیز دیده شده است که بعضی از آنها را در برابر چشمان حیرت زده عدهای از افراد دیر باور ، در تابوتی گذارده و گاهی برای مدت یکهفته در زیر خاک دفن کرده اند . و پس از تمام شدن مدت مزبور یرون آورده و ماساژ و تنفس مصنوعی می دهند تا کم کم به حال عادی باز گردند . مسئله نیاز به غذا در این مدت اگر مهم نباشد ، مسئله نیاز به اکسیژن هوا بسیار مهم است . زیرا میدانیم حسابیت سلو های مغز مخصوصاً در برابر

۱ - اقتباس از کتاب فرهنگنامه (دائرة المعارف جدید فارسی) ماده « زمستانخواهی »

می‌اند یشنلنو نشر راتی جون «لایف» و «اسکوایر» و همچنین روزنامه‌های سراسر جهان شدیداً به بحث درباره این مهم پرداخته‌اند و از همه مهمتر اینکه برنامه‌ای هم‌اکنون (دراین زمینه) در دست اجرا است «(۱)

چندی قبل نیز در جرائد اعلام شده بود که در میان یخهای قطبی، کسی به گواهی قشرهای آن، مر بوط به چند هزار سال قبل بود، ماهی منجمدی پیدا شده که پس از قرار گرفتن در آب ملایمی زندگی را از سر گرفته، و در مقابل دیدگان حیرت زده ناظران شروع به حرکت کرده است. روشن است که حتی در حال انجماد دستگاههای حیاتی همانند حال مرگ متوقف نمی‌گردد، ذیرا در آن صورت بازگشت به حیات ممکن نبود.

از مجموع این گفتگوهای نتیجه می‌گیریم که متوقف ساختن و کند کردن فوق العاده حیات امکان پذیر است، و مطالعات مختلف علمی، امکان آنرا از جهات مختلفی تأیید کرده است.

و در این حال مصرف غذای بدن تقریباً به صفر می‌رسد و ذخیره ناجیز موجود در بدن می‌تواند برای زندگی بقیه آن درسالهای دراز کافی باشد.

* * *

مسلماً خواب اصحاب کهف یک خواب عادی و معمولی مانند خوابهای شبانه ما نبوده است، و خوابی بوده که کاملاً جنبه استثنائی داشته است،

بدن فضانورد را در محفظه خاصی قراردهند، و آنرا منجمد سازند، و پس از سالیان درازبه هنگام نزدیک شدن به کرات مورد نظر، با یک سیستم خود کار، حرارت عادی به محفظه برگرد، و آنها بحال عادی درآیند، بدون آنکه در حقیقت عمری تلف کرده باشند.^۱

دریکی از مجلات علمی این خبر انتشار یافت که در سالهای اخیر کتابی درباره «منجمد ساختن بدن انسان بخاطر یک عمر طولانی» به قلم «راپرت فیلسون» منتشر شده کسی در جهان دانش انکاس وسیع و دامنه داری داشته است.

در مقاله ای که در مجله مژبور در این زمینه تنظیم شده بود تصریح شده که اخیراً یک رشته علمی در میان رشته‌های علوم نیز به همین عنوان بوجود آمده است، در مقاله مژبور چنین می‌خوانیم: «زندگی جاویدان در طول تاریخ همواره از رؤیا های طلایی و دیرینه انسان بوده، اما اکنون این رؤیا به حقیقت پیوسته است و این امر مدیون پیشرفتهای شگفت‌انگیز علم نوینی است که «گریونیک» نام دارد (علمی)، که انسان را به عوالم یخنده‌اند می‌برد و ازو همچون بدن منجمد شده‌ای نگهداری می‌کند به این روزی که دانشمندان اورا به زندگی دوباره بازگردانند).

آیا این منطق باور کردنی است؟ بسیاری از دانشمندان بر جسته و ممتاز، از جهات دیگر به این مسئله

(۱) مجله دانشمند بهمن ماه ۴۷ صفحه ۴

توجه به اینکه غار در یکمی از ارتفاعات آسیای صغیر در منطقه سردی بوده، شرایط استثنائی خواب آنها را روشن ترمی سازد.

از سوی دیگر قرآن می‌گوید «وَنَقْلِبُهُمْ ذَاتَ الْيَمَنِ وَذَاتَ الشَّمَاءِ» (۳) «ما آنها را به سوی راست و چپ بر می‌گردانیدم» و این نشان می‌دهد که آنها در حال یک تاختی کامل نبوده‌اند و عوامل مرموزی که هنوز برای ما ناشناخته مانده است (احتمالاً در هر سال یکبار) آنها را به سمت راست و چپ می‌گرداند است تا به ارگانیزم بدن آنها صدمه‌ای وارد نشود.

* * *

اکنون که این بحث از نظر توجیه علمی بقدر کافی تعقیب شده رابطه آن با بحث «معد» باز می‌گردیم.

(دبالة دارد)

بنابراین جای تعجب نیست که آنها در خواب طولانی خود نه گرفتار کمبود غذا شوند، و نه ارگانیزم بدن آنها صدمه بینند.

جالب اینکه از آیات سوره کهف در باره سرگذشت آنها برمی‌آید که طرز خواب آنها با خواباهای معمولی فرق داشته است: وَ تَحْسِبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رَقُودٌ . . . لَا وَاطْلَعْتُ عَلَيْهِمْ لَوْلَيْتُ مِنْهُمْ فَرَأَوْلَمْلَيْتُ مِنْهُمْ رَعْبًا (۱) : آنها چنان به نظر می‌رسیدند که گویا بیدارند (چشم‌شان باز بود) اگر آنها را مشاهده می‌کردی ازوحشت فرادمی کردی و ترس سراسر وجود تورا فرا می‌گرفت»

این آیه گواه بر آن است که آنها یک خواب عادی نداشته‌اند، بلکه حالتی شبیه حالت یک مردہ - با چشم گشوده - داشته‌اند بعلاوه قرآن می‌گوید «نور آفتاب بدر و غار آنهانمی تایید» (۲) و با

وَإِذْ كُسِيَ كَهْ . . .

پیامبر گرامی اسلام (ص) هیفر ماید:

«وَبَلْ لَمْنَ لَا يَعْلَمْ وَ وَبَلْ لَمْنَ عَلَمْ ثُمَّ لَا يَعْمَلْ . . .

«وَإِذْ بَرَأَنَكَسَ كَهْ نَدَانَه، وَإِذْ بَرَكَسَ كَهْ بَدَانَه وَعَمَلَ نَكَنَه»

۱ - سوره کهف آیه ۱۸

۲ - سوره کهف - ۱۷

۳ - سوره کهف - ۱۸